

Domače vesti

Sprememba naslova

Mr. Anton Jankovich nazna-
nja tajnikom svojih društev in
ostalih organizacij, kakor tudi
vsem znanem, da se je preselil
s svojo družino iz 14214 West-
ropp Ave. na 16108 Grovewood
Ave., Cleveland 10.

Nova trgovina

Mr. in Mrs. John in Mary
Ujčić sta otvorila trgovino z
grocerijo in mesenino na 11701
Oakview Rd. in za jutri ter so-
boto bosta nudila več posebnos-
ti. Priporočata se za obisk.

Avstrijske kose

V Smrekarjevi trgovini na
6112 St. Clair Ave. si lahko na-
bavite nove avstrijske kose, ki
so jih pravkar prejeli. Imajo
jih v dveh merah.

Semena za pošiljke

Mr. Joseph Durn, ki vodi svo-
jo trgovino na 15605 Waterloo
Rd., sporoča, da je prejel po-
polno zalogo raznega semena,
ki je zlasti pripravno za pošilj-
ke v staro domovino. Poleg te-
ga si v njegovi trgovini tudi
lahko nabavite razno barvo za
barvanje zunaj in znotraj, vrt-
no orodje in razne potrebščine
za na dom.

Pole za veteranski bonus

Vodstvo Cleveland Trust ban-
ke sporoča, da se bo v vseh nje-
nih podružnicah lahko dobilo
po 1. marcu pole za veterane
bivajoče v Ohio, ki želijo zapro-
siti za veteranski bonus, do ka-
tega so upravičeni potom dr-
žave predloge, ki je bila pred
kratkim sprejeta.

Veteranski klub John T. Blas-
kovic Post 5275 VFW nazna-
nja, da bo na uslugo vsem ve-
teranom, ki želijo zaprositi za
državni veteranski bonus. Urad-
ni kluba bo na razpolago v to-
svrho v Kunstelnovih prostorih
na 6616 St. Clair Ave. po 1.
marchu.

Uradnik Lake Shore Post št.
273 bo tudi na razpolago vete-
ranom, ki želijo izpolniti proš-
nje za državni bonus, in sicer v
svojih prostorih na 6131 St.
Clair Ave. (bivša Knausova
dvorana), od 1. do 7. marca
vsak večer.

Pozdravi

Pozdrave iz prijazne sloven-
ske naselbine v Samsulu, Fla.,
pošiljata vsem prijateljem in
znanem Anton in Joseph Do-
bro. Pišeta, da sta se prav do-
brno zabavala v Slov. nar. domu
ter da je tam 37 slovenskih
družin.

V bolnišnici

V Doctor's bolnišnico na
12345 Cedar Rd. je bil odpeljan
zjutraj zjutraj Jack Brgoč iz
10318 Reno Ave. Prijatelj ga
lahko obišče med 2. in 3:30
popoldne ter od 7. do 8. ure zve-
čer. Želimo mu, da bi čim pre-
je popolnoma okreval!

Seja

Redna mesečna seja društva
"Zavezni sosedje" št. 158 SNPJ
se bo vršila jutri večer ob 7:30
uri v Slov. društvenem domu
na Reher Ave. Članstvo je vab-
ljeno, da se udeleži polnoštevil-
no.

Bolezni

Poznani Andy Božič iz 23106
Nicholas Ave. se je moral po-
dati v St. Luke's bolnišnico,
kjer ga prijatelji lahko obišče-
jo. Želimo mu skorajšnje okre-
vanje!

Amerika se izrekla proti uporabi sile v Palestini

Pripravljena pa je podpreti
sklep za razdelitev dežele s
četami Združenih narodov

WASHINGTON, 5. feb.—Kakor se je zvedelo danes,
bodo Zedinjene države z vso močjo nasprotovale vsakemu
poizkusu Združenih narodov, da bi se razdelitev Palestine
izvršila z uporabo sile. V ta namen so pripravljene nastopiti
celo z vetom, ako bi bilo treba.

Na drugi strani pa se pou-
darja, da Zedinjene države ne
nasprotujejo razdelitvi, temveč
so zanj, smatrajoč, da je to
edina pravična rešitev palestin-
skega vprašanja. Pripravljene
so v principu tudi podpreti ak-
cijo z oboroženo silo Združenih
narodov, v kateri bi se nahaja-
le tako ameriške kot ruske čete,
v svrhu ohranitve miru in disci-
pline v Palestini.

Legalistično tolmačenje ameriškega stališča

Uradni krogi tukaj poudar-
jajo, da obstoji velika razlika
med armado za vzdrževanje mi-
ru in discipline, in oboroženo si-
lo za vsiljenje takega politične-
ga sklepa kot je sklep za raz-
delitev Palestine. Ti krogi pravi-
jo, da čarter Združenih na-
rodov ne daje svetovni organi-
zaciji nobene oblasti za vsilje-
nje takih političnih sklepov z
vojaškimi sredstvi.

Ampak po prepričanju teh
krogov to ne pomeni, da je sklep
za razdelitev mrtev, temveč
uverjeni so, da obstoji dobra
možnost, da se bo ta sklep iz-
vršil, ako bodo Z. N. nastopili
za upostavitve miru in reda v
Palestini.

Ta izvajanja, ki se zdijo za-
pletena in nejasna, tvorijo jedro
enega najbolj kočljivih vpra-
šanj, pred katerim je še kdaj
stala ameriška diplomacija. Po-
dana so bila v poizkusu, da se
pojasni deklaracijo ameriškega
delegata pri Združenih narodih
Warrena Austina, katero je po-
dal glede ameriškega stališča
v zadevi palestinske razdelitve.

Ta akcija bo služila za
precedent bodočih akcij Z. N.

Kakor pravijo ti uradniki, so
Zedinjene države prišle do sle-
dečih zaključkov:

1. Združeni narodi nimajo v
nobenem slučaju oblasti vsilje-
vati svojih sklepov z vojaško
silo. Če bi tako oblast imeli, ar-
gumentirajo Amerikanci, po-
tem bi Združeni narodi dejans-
ki bili svetovna vlada.
2. Združeni narodi morejo ra-
biti silo samo za vzdrževanje
notranjega reda in discipline.
3. Vse članice Z. N. so obve-
zane odzvati se klicu Varnost-
nega sveta, da pomagajo vzdr-
ževati in upostaviti mir.
4. Kakršnakoli akcija bo pod-
vzeta v Palestini, bi mogla bi-
ti rabljena za precedent v zvezi
s poizkusnimi akcijami drugod
— v Grčiji, Koreji, Indiji, Indo-
neziji, itd. Vsi tega bodo Zedi-
njene države vztrajale, da se
določbe čarterja Z. N. tolmači-
jo dobesedno.

Vrhu tega so Zedinjene dr-
žave po velikem obotavljanju
prišle do zaključka, da bi bila
edina metoda, po kateri bi se
Ruse moglo držati iz Palestine,
ako bi Varnostni svet sklenil,
da se tja pošlje čete za vzdr-
ževanje discipline, nečastna.

V takem primeru bi Ameri-
ka morala obrniti hrbet obvez-
nosti, katero je prevzela, ko je

podpisala in ratificirala čarter
Združenih narodov.

Navzlic temu pa se pri Zdu-
ženih narodih pojavlja pokret
za umik od sklepa za razdelitev
Palestine. Ta pokret je za en-
krat slaboten in negotov, am-
pak s tem še ni rečeno, da se ga
nebo poskusilo uveljaviti. Ame-
riški krogi to seveda zanikuje-
jo.

Mali "possum" povzročil velike posledice

Neki mali "possum" v bližini
Brecksville, Ohio, je večeraj po-
vzročil, da je neki truck, nalo-
žen s "potato chips," pri poiz-
kusu, da bi živalice na mokrem
tlaku ne povozil, podrl dvoje
dreves in en telefonski drog, po-
sledica česar je bila, da je bilo
400 telefonov v okolici ukinje-
nih, nastal je ogenj, ki je uničil
tovor in delno tudi truck, voznik
istega, 20-letni Richard Glat-
felty iz Akrona, pa je bil precej
potolčen.

Goreči travniki

Tekom prvih dveh dni teko-
čega tedna, predno je začel pa-
dati dež, so bili ognjegasci v
Clevelandu in okolici, klicani,
da so pogasili nič manj kot 293
požarov, ki so se razširili na za-
puščenih planotah in travnikih.

Gradbeni odbor

Jutri v petek večer ob 7:30
uri se vrši važna seja gradbe-
nega odbora Slov. društvenega
doma na Reher Ave. Vabi se
tudi vse direktorje, da se seje
gotovo udeležijo.

Odhod v domovino

Naš poznani Ludvik Medve-
šek, dolgoletni tajnik društva
Naprej št. 5 SNPJ, ter aktiven
delavec na društvenem in na-
rodnem polju, je končno po več
kot leto in pol prizadevanju do-
bil od državnega departmanta
v Washingtonu, D. C., dovolje-
nje za odpotovanje v Jugosla-
vijo, kamor odide v drugi polo-
vici maja meseca. Potoval bo s
parnikom "Radnik", ki prista-
ne v jugoslovanskem pristani-
šču "Reka-Sušak". Želimo mu
srečno pot!

Sovjetski filmi

Jutri večer se bo prvič kaza-
lo dva nova sovjetska filma
"Zaobluba", ki je dramatična
povest o Stalinu in sovjetskega
ljudstva, ter "Življenje v sever-
ni Koreji", kateri film bo zlasti
vzbujal veliko zanimanje, ker
se baš sedaj vršijo razgovori o
Koreji. Slike boste lahko videli
jutri večer v Hrvatskem nar.
domu na St. Clair Ave. in sicer
se jih bo prvič kazalo od 7. do
9. ure, drugič pa od 9. do 11. V
soboto se jih bo kazalo v Ogr-
ski dvorani na 4309 Lorain Ave.
in v nedeljo od 1. do 11. zv. pa
v Ogrski dvorani na 11123
Buckeye Rd.

PRIPOROČAJO, DA BI SE POUK V ŠOLAH VRŠIL 12 MESECEV

ATLANTIC CITY, N. J.,
25. feb. — Zveza za narod-
no izobrazbo je danes po-
dala obširno poročilo za re-
organizacijo ljudskih šol, v
katerem se priporoča, da
naj bi se pouk vršil skozi
vseh 12 mesecev v letu.

Učitelji bi bili na ta na-
čin zaposleni skozi vse leto
in javne šole bi morale nu-
diti pouk dvema dodatnima
milionoma učencev.

Poročilo je bilo objavljeno
pod naslovom "Izobraz-
ba za vse ameriške otroke.
Pričakuje se, da bo poročilo,
katero se je sestavljalo
dve leti, imelo velik učinek
na osnovno izobrazbo v
ameriških javnih šolah.

POLMILJONA PODPISOV ZA WALLACEA V CALIFORNIJI

SAN FRANCISCO, 25. feb.—
Progresivna stranka Henry A.
Wallace je danes naznanila, da
je dobila dovolj podpisov, da se
Wallacea postavi na glasovnico
v Californiji.

Predsednik organizacijskega
odbora stranke je naznanil, da
je v 52 od 58 okrožij bilo na-
branih 482.781 podpisov.

Samo v okrožju Los Angelesa
se je nabralo 278.610 podpisov.

Nov grob

GEORGE SAVANOVIČ

V Gary, Ind., je preminil v
torek George Savanovič, star
81 let. Živel je v Clevelandu na
3330 St. Clair Ave. Doma je bil
iz Bosne, odkoder je prišel v
Ameriko pred 34 leti. Tu zapu-
šča sinova T/Sgt. Stephen in
George Hunn ter vnuke. Pog-
reb se bo vršil v soboto popol-
dne ob dveh iz Golubovega po-
grebnega zavoda na E. 47 St.
in Superior Ave. na pokopališče
sv. Teodošija.

Ribja pečenka

Jutri zvečer se bo v gostilni
Old Oxford Tavern, ki vodita
poznani pevec Anthony Peru-
šek in godbenik Eddie Sešek
na 1014 E. 63 St., serviralo okus-
no ribjo pečenko. V zabavo bo
pa igrala hrvatska tamburaška
orkestra. Lastnika se priporo-
čata prijateljem v obisk.

Na operaciji

Danes je bila operirana v
Glenville bolnišnici Mrs. Mary
Rohiz iz 15820 Huntmere Ave.
Želimo ji skorajšnje okrevanje!

Bogača "beračica"

Neka revno oblečena ženska
srednjih let je večer za večerom
prihajala v čakalnico Union ko-
lodvora, ki ji je služila za spal-
nico. Stražnikom se je smilila,
pa so jo pustili pri miru. Končno
pa je bila poklicana policija, ki
jo je odvedla v ječo. Tam se je
odkrilo, da je "reva" imela v
malem kovčku in dveh škarni-
ljih nič manj kot \$5.000 gotovi-
ne in mnogo vrednostnih papir-
jev.

Ženska, ki je 48 let stara in
se piše Anna Chapin, je bila
pred kratkim iztirana iz sobe,
kjer je bila nastanjena, ker je
bila v nadlego drugim stanoval-
cem v hiši.

Zadušnica

V soboto zjutraj ob 7:15 uri
se bo brala zadušnica v cerkvi
sv. Vida v spomin pokojnega
Antona Brodnika. Sorodniki in
prijatelji so vabljeni, da se
opravi udeležijo.

Beneš odobril koalicijsko vlado premierja Gottwalda

Kratke vesti

7 OTROK ZGORELO NA FARMARSKEM DOMU

BURLINGTON, Ia., 25. feb.
—Danes je zgorelo sedem otrok
družine Waterhouse, ki so bili
stari od 18 mesecev do 16 let, in
sicer štiri deklice in trije dečki.
Otroci so spali v edini sobi v
drugem nadstropju lesenega
farmarskega doma. Oče in mati,
ki sta spala v pritličju, sta se
rešila.

RENTNA KONTROLA PODALJŠANA ZA 31 DNI

WASHINGTON, 25. feb.—Se-
nat je danes soglasno odobril
resolucijo za podaljšanje seda-
nje postave za rentno kontrolo
do 31. marca. To se je storilo,
da se premesti dobo, v kateri bo
kongres dovršil akcijo za po-
daljšanje kontrole do 30. aprila
1949.

TRUMAN PREDLOŽIL NAČRT ZA GRADNJO HIS

WASHINGTON, 25. feb.—
Kongresu je bila večeraj predlo-
žena posebna poslanica predse-
dnika Trumana, ki predvideva
zgraditev 10 milijonov domov z
vladno pomočjo v teku prihod-
njih 10 let.

PRED NOSOM POLICIJE

UNION CITY, N. J., 25. feb.
—Četvorica mladenčev je dan-
es vdrila v neko restavracijo in
odnesla iz blagajne \$98 v času,
ko so v privatni sobi restavra-
cije štirje policijski šefi in trije
magistrati imeli proslavo.

RUSIJA IMA DIPLOMATSKO ODNOŠAJE Z BURMO

LONDON, 25. feb. — Sovjet-
ska zveza je upostavila diplo-
matske odnose z Burmo, je
danes naznanil radio iz Moskve.
Iz Moskve so tudi naznanili,
da je bil imenovan za ruskega
ambasadorja v Kini Nikolaj Va-
siljevic, ki bo zamenjal Alek-
sandra Petrova, ki že dalj časa
boleha.

ANGLO-AMERIŠKI SPORA- ZUM GLEDE LETALSKIH BAZ

WASHINGTON, 25. feb.—Zedi-
njene države in Anglija sta
podpisali sporazum glede upo-
rabe civilnih letališč v področ-
ju Caribbeana in Bermude.

ZASLUŽKI DELAVCEV PADAJO

WASHINGTON, 25. feb.—
Delavski oddelek je danes zra-
stopena v vladi z 12 ministri,
socialna demokratska ima štiri,
nacionalni socialisti dva, kato-
liška ljudska stranka dva, do-
čim obrambeni minister Lud-
wig Svoboda ne pripada nobeni
stranki.

PLEMENSKA NESTRPNOST NA UNIVERZI V ALABAMI

AUBURN, Ala., 25. feb.—
Študentje na politehničnem za-
vodu v Auburnu so danes glaslo-
vali, da se zamorcem prepove,
da bi skupaj z njimi študirali na
zavodu.

Casopis študentov je razpisal
anketo, ker je nedavno neki za-
morec vložil prošnjo, da se vpiše
v arhitektski oddelek zavoda.
Anketa je pokazala, da je blizu
60 odstotkov študentov za izob-
čitev zamorcev iz zavoda.

V novi vladi se nahajajo zastopniki komunistične, social-demokratske, nacionalno socijalistične, katoliške in slovaške demokratske stranke

PRAGA, 25. feb.—Po šestih dnevih vladne krize je
predsednik Češkoslovaške Edvard Beneš odobril novo
koalicijsko vlado, ki jo je sestavil premier Klement Gott-
wald. V novi vladi se nahajajo predstavniki komunistične,
social-demokratske, socialistične, katoliške in slovaške
demokratske stranke.

S tem je vladna kriza v Če-
škoslovaški, ki je šest dni bila
v ospredju svetovno-političnih
dogodkov, rešena.

Notranje ministrstvo še ved-
no drži pod nadzorom vladna
poslopja, tisk, radio in komuni-
kacija, da se prepreči eventual-
ni izgredi s strani desničarske
opozicije, ki je povzročila krizo,
ko so njeni ministri podali
ostavke.

Vlada organizirala delavsko milico

Vlada je takoj organizirala
novo "praško delavsko milico"
pod komando Josepha Pavla.
Delavci so oboroženi z novimi
puškami in v vojaških formaci-
jah marširajo po praških uli-
cah, dočim se potom zvočnikov
naznanjajo poslednja vladna
sporočila.

Pavel je na glavnem trgu,
kjer se je zbrala delavska mili-
ca, imel govor in se zahvalil za
pomoč, ki so jo delavci nudili
tekem krize. Med ostalim je re-
kel:

"Hvala vam, ker ste uspešno
izvršili ukaze. Pomagali ste, da
se je deželo rešilo pred zunanjo
in domačo reakcijo."

Danes so se v Pragi vršile ve-
like proslave in parade, pri ka-
terih je sodelovala tudi armada,
dočim je jutrišnji dan progla-
šen za narodni praznik.

Jan Masaryk obdržal urad zunanje ministra

V novi koalicijski vladi se še
vedno nahaja kot zunanji mini-
ster sin ustanovitelja republike
Jan Masaryk, ki ne pripada no-
beni politični stranki. V vladi
je tudi social-demokrat Bohu-
mil Lausman, ki je bil na čelu
stranke v teku revolte proti ko-
munistom. Nadalje se nahajajo
v vladi predstavniki vseh osta-
lih strank.

Vladne pozicije so razdeljene
sorazmerno z močjo posameznih
strank. Tako je komunistična
stranka, ki je dobila pri volitvah
38 odstotkov vseh glasov, za-
stopana v vladi z 12 ministri,
socialna demokratska ima štiri,
nacionalni socialisti dva, kato-
liška ljudska stranka dva, do-
čim obrambeni minister Lud-
wig Svoboda ne pripada nobeni
stranki.

"Predsednik je sprejel voljo češkega ljudstva"

Novo vlado je naznanil pre-
mier Klement Gottwald, ki je v
javnem govoru poudaril, da je
bila "reakcija potolčena."

"Predsednikova odločitev ni
bila lahka. Toda na koncu je
vendar sprejel voljo ljudstva,"
je izjavil Gottwald.

Pred objavo nove vlade so
proti vladni elementi poskušali
prirediti demonstracije. Pred

palačo predsednika se je zbrala
množica kakšnih 10.000 demon-
strantov, toda policija jih je
razgnala. Ranjenih ni bilo, pač
pa je policija aretirala 50 de-
monstrantov.

V social-demokratski stranki ni nobenega razkola

Takoj, ko je bilo naznanjeno,
da je Beneš odobril novo koali-
cijsko vlado, je bilo potom rada
uradno naznanjeno, da v social-
demokratski stranki ni prišlo do
nobenega razkola. Izjavo stranke
sta podpisala bivši premier
in sedanji voditelj stranke Zde-
nek Fierlinger in Bohumil Laus-
man, katerega se je smatralo za
voditelja desnega proti-komuni-
stičnega krila.

Popoln imenik članov nove koalicijske vlade

Poleg že omenjenih se v novi
vladi nahajajo sledeči:

Premier Klement Gottwald
(komunist), podpremierji Zapo-
točki (nacionalni socialist),
Lausman (social demokrat) in
Stroky (slovaški komunist).

Minister zunanje trgovine:
komunist Antonin Gregor.

Minister industrije: social-
demokrat Zdenek Fierlinger.

Minister prehrane: social-de-
mokratinja Ludmila Jankovco-
va.

Minister transporta: član
ljudske katoliške stranke Lois
Petg.

Minister pošte: nacionalni so-
cialist Alois Neumann.

Minister za socialno skrb: so-
cial-demokrat Evjen Erban.

Minister prosvete: komunist
Zdenek Nejedly.

Minister ljudskega zdravja:
član ljudske katoliške stranke

duhovnik Rev. Josef Plojhar.

Minister javnih del: nacional-
ni socialist Emanuel Slechtsa.

Minister za koordinacijo: član
slovaške stranke osvobodjenja

Vavro Šrobar.

Minister pravosodja: komu-
nist Aleksej Cepika.

Minister notranje trgovine:
komunist Frantisek Krajcir.

Državni tajnik za obrambo:
social-demokrat Jan Sevnik.

Ostala ministrstva so ostala
neizpremenjena.

Moskva odgovarja tisku zapadne Evrope

LONDON, 25. feb.—Moskov-
ski radio je danes izjavil, da ka-
pitalistični tisk zapadne Evrope
poskuša vstvariti vtis, da se Če-
škoslovaška nahaja na poti v
komunistično diktaturo.

Moskva pravi, da to ne odgo-
varja stvarnosti, ampak da so
prav nasprotno "reakcionarni
zarotniki" poskušali upostaviti
diktaturo. Toda ta načrt jim je
spodletel vsled proti mer "akcij-
skih odborov."

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO

HENDERSON 5311-12

Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)

By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
For One Year—(Za eno leto) \$8.50
For Six Months—(Za šest mesecev) 5.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):
For One Year—(Za eno leto) \$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev) 6.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

TRPKE OBTOŽBE ČEŠKOSLOVAŠKEGA PREDSEDNIKA EDVARDA BENEŠA

KAKO SO NAS ZAPUSTILI . . .

(Piše Edward Beneš, predsednik Čekoslovaške)

II.

Po naši mobilizaciji marca meseca leta 1938 sem pristal, da naš šef generalnega štaba gen. Krejci naveže direktno stike z gen. Gamelinom glede podvzetja konkretnih mer za koordinacijo čekoslovaške in francoske mobilizacije. Gamelin je odgovoril, da nima navodil. Tako smo se, kratko pred Monakovsko krizo, prepričali, da Francozi ali nečejo ali pa ne morejo ničesar pripraviti.

V zadevah vojaških priprav za direktno obrambo proti nacističnemu napadu v septembru 1938 smo se nahajali popolnoma osamljeni s Sovjetsko zvezo.

V tej dobi je Evropa bila v vsakem oziru zrela, da brez protesta sprejme diktat iz Berchtesgadenu. Ko je Čekoslovaška odločno zavrgla ta ultimatum, sta ji Anglija in Francija poslali 10. septembra leta 1938 skupno noto, s katero sta zahtevali, da sprejmemo kapitulacijo, ki sta jo Hitler in Chamberlain pripravila 15. septembra v Berchtesgadenu.

Ko smo to odklonili je iz Francije in Anglije prišel ultimatum, da nas bodo zapustili, ako ne bomo sprejeli njihovega načrta.

V Monakovem se je 30. septembra našo državo in naše ljudstvo z gorjako udarilo po glavi. Brez našega sodelovanja in kljub mobilizaciji naše celokupne vojaške sile, četvorica velikih sil nam je vsilila Monakovski pakt, ki je bil usoden za Evropo in celi svet.

1. oktobra 1938—dan po Monakovskem paktu—je maršal Goering uradno obvestil čekoslovaškega ministra v Berlinu, da Nemčija ne bo dovolila, da ostanem predsednik republike. Dal je vedeti, da bo Nemčija brezobzirno nastopila proti Čekoslovaški, da izvede zaključke Monakovskega pakta, ako ne bom podal ostavke.

Cela fašistična Evropa me je smatrala za simbol demokracije in proti-nacistične politike. Sam Hitler me je v svojem divjem napadu v berlinskem Sportpalastu z dne 26. septembra javno proglasil za nepomirljivega nasprotnika in izjavil, da med nama obstoja borba na življenje in smrt. To je bil eden redkih primerov, ko je govoril resnico.

Vsled vsega tega sem smatral za potrebno, da odpotujem. 5. oktobra sem pisмено obvestil novo vlado o svojem odhodu. Potom radia sem pozval državljane, naj kljub katastrofi ostanejo rezervirani in mirni, naj se vzdržujejo obdolžitve in jeze, izogibljajo prepir in naj ne izgubijo zaupanje v sebe ali pa vero v pravičnost naše stvari. Namignil sem, da bodo nadaljni dogodki sledili in da bom na drugemu mestu nadaljeval s delom za domovino.

Predno sem odpotoval sem izmenjal gledišča z uradniki in nekaterimi političnimi prijatelji, ter jih opozoril, da se morajo takoj začeti pripravljati za obnovo borbe.

Vlada, ki je bila ustanovljena po Monakovem, je, pravilno ali nepravilno, iskala neki "modus vivendi" (način življenja) z nacističnim Berlinom. Večina članov ni verjela, da je vojna že za vogalom. Nisem smatral, da so popolnoma brez vrednosti, vsaj moralno ne, varnostne garancije, ki so jih zapadne sile po Monakovem dale Čekoslovaški in mislil sem, da jih bo nacistična Nemčija vsaj nekoliko spoštovala; nisem pričakoval, da bodo Nemci poskušali okupirati Čekoslovaško s silo pred pričetkom dejanske vojne.

Toda Hitler je 14. marca leta 1939 pozval v Berlin dr. Emila Hacho in ministra Čvalkovskega. Politično zmedena in nesposobna, ta dva sta popustila obrekovanjem, grožnjam in sili, in pristala na ustanovitev takozvanega češkega protektorata in ločitev Slovaške od republike.

Okupacija Prage je pomenila pravi začetek druge svetovne vojne. Takrat sem se nahajal v Chicagi, kjer sem predaval na univerzi. Novica je bila za mene strašen udarec.

Dolgo sem razmišljal, kaj naj sedaj storim. Hitlerjev zločin, zopetna prelomljena beseda Anglije in Francije, in Hachov podpis glede protektorata—vse me je to osvobodilo obvez, ki sem jih sprejel. Vse je padlo—Prva republika je zopet legalno obstojala.

PISMO IZ SLOVENIJE

(Piše: JANEZ KAVČIČ)

Cudno se nam zdi, ko čitamo v listih, da je nekočkrat v letošnji zimi obstal promet v New Yorku zaradi snežnih viharjev in obilice snega. Pri nas v Sloveniji pa je le malo pobelilo in še to tanka koprena je kmalu zginila, ker ni bilo pravega mraza.

Stari kmečki očetje so zmajevali z glavo, ker ne pomnijo tako mile zime kakor je letošnja. Bali so se, da pomrznejo ozimna žita, ker ni bilo snežne odeje, da bi jih ščitila pred mrazom. Toda vsa ta njihova bojazen je bila nepotrebna, ker mraza ni bilo pa ni bilo, čeravno smo že v sredini februarja. Se celo pust smo preživeli v soncu. Seveda bo lahko še nasulo marčevega snega in tudi slana zna biti, toda zimi je pa letos le odklenalo.

Zima brez mraza

V takšni zimi so seveda tekla dela na izgradnji novih industrijskih objektov kar naprej. Le okoli Božiča, ko je le bilo nekoliko stopinj mraza, so morali stavbeni delavci delati s posebnimi pripravami ogrevati cementno zmes, da ni zmrznila.

Celo pri vrtnanju odvodnih predorov pri gradnji nove velike hidrocentrale v Mostah pri Zirovnici je letošnje zimo teklo delo kar naprej, pa čeravno so morali delati v nekaterih krajih pod curki vode. Zato pa v globoki soteski Save kar vidno rastejo pregrade in bo letos mogočen jezik zajezil vodo Save v ozkem globokem jezeru tja gori do Dobrave.

Drava je ena izmed najbolj bogatih rek na vodi in se v tem pogledu ne moreta meriti z njo ne Soča in ne Sava v Sloveniji. Še celo poleti, ko vse reke zaradi poletne vročine ali pa suše nekoliko upadejo, dobiva Drava iz tirolskih in koroških ledenikov dovolj vode, tako, da je kar deroča in mrzla, zahrbtna za kopače, koristna in pa dobrodošla splavarjem in električnim centralam. Čas moderne tehnike je pregel splavarje, njihove dogodivščine, pesmi in romantično potovanje navzdol do Dornave in še naprej.

Pregrade na Dravi

Še eno nepremostljivo oviro dobe sedaj slovenski splavarji na onem delu Drave, ki je tako pokrita z gozdovi, v dravski dolini južno od Dravograda. Rastejo iz tal vedno nove in nove tovarne in za njih je potrebno vedno več električne energije.

Že velika avtomobilska tovarna v Teznu pri Mariboru je porabljala skoro vso energijo talske elektrarne. Za ogromno tovarno aluminija v Strnišču pri Ptuj, pa ne bosta zadostovali niti falka niti nova centrala na mariborskem otoku, temveč bo morala priskočiti na pomoč še nova centrala pri Vuzenici.

Mila zima je šla našim načrtom precej na roko. Zato so se kar v sredi zime nekega lepega zimskega dne pripeljali delavci, privlekli stroje in material ter začeli graditi novo hidrocentralo pri Vuzenici. Je to ena izmed mnogih, ki bodo še izgrajene na Dravi. Od koroške meje pa do Maribora se bodo kar vrstile centrale za centralo, samo v toliki razdalji, da ne bi zajezena voda ene ne zavirala delo druge. Naši inženirji so se odločili za sistem številnih central, namesto, da bi izgradili le dve do tri velike, pri katerih bi morali poplaviti velik del doline in izvršiti dolge kanale v hribu za vodo, ki bi daleč doli izpod jezov padala na turbine generatorskih električnih postaj.

Brezposelnost nerazumljiv pojem

Kar čudni se nam zdijo spomini na staro Avstrijo in staro Jugoslavijo, ko je bilo težko dobiti delovno silo in je moral is-

kati delavec v tujini kruha. Prenaseljenost po vaseh in težke razmere delavskega stanu v primitivni, malo razviti jugoslovanski industriji so stalno pritisnili na delovnega človeka in ga spravljali v obup. Zdaj pa moramo v novi Jugoslaviji, da neprestano iščemo in vzgajamo nove kadre, ki bi zavzeli mesta v novih modernih tovarnah, ki rastejo kakor gobe po dežju v vseh krajih naše države.

Zenska—povsod

Ko stopiš v ljubljanski tramvaj, ti daje "ticket" sprevodnica, tudi v železniških vlakih ti preščične listek že marsikje ženska sprevodnica. Vedno več žensk polni pisarne pri železniškem prometu, vstopajo v službe pri razvitem avtobusnem prometu, kmalu bodo v tekstilnih tovarnah pri tkalnih in predilnih strojih samo ženske. Moškim ostaja delo v rudnikih, v kovinski industriji, toda tudi v teh nekoč čisto moških delavcih odreenjenih obratih, bodo izvrševala lažja dela ženske.

Nič več služkinj

Zato se pojavlja tudi pri nas v Sloveniji in seveda tudi v vsej Jugoslaviji isti pojav, da primanjkuje hišno pomožno osebo, je, kakor ga že poznate dalj časa v Ameriki. Mlada dekleta z dežele ne gredo več služiti kot hišne pomočnice ali kakor se je nekoč reklo "služkinje," ki so morale resnično služiti z vsem ponižanjem in ne da bi imele le količikaj svobodnega časa za sebe v teku tedna. Kljub temu, da jamčijo nove uredbe o zaposlitvi hišnega osebja svobodne, popoldanske ure, primerne plače in sleherni zaščito njihovih pravic, pa gredo vendar rajše na delo v industrijo, kjer dobivajo za isto delo enako plačo kakor moške delovne moči in so po osemurnem delu proste teh lahko posvetijo ves svoj prosti čas samim, lastni vzgoji in svojemu zasebnemu življenju.

Le redka starejša hišna pomožnica, ki je prebila doberšen del svojega življenja v tuji službi, se še drži iz dolgoletne navade in ostaja na delu v družinah. Toda tudi zanje so nastopili drugi časi, ker ima vso zaščito svojega sindikata hišno-pomožnega osebja.

Konec prekmurskega izseljevanja

Prekmurje, ki je pošiljalo vsako pomlad na tisoče sezonskih kmečkih delavcev v Nemčijo in v druge evropske države, ima sedaj pred nosom ogromno tovarno v "Strnišču," na Ptujskem polju, dalje vso polno gradenj novih cest in industrijskih objektov po vsej Sloveniji. Državna podjetja objavljajo vsak dan v naših dnevnikih v "Slovenskem poročevalcu" in "Ljudski pravici" velike oglase, s katerimi vabijo najrazličnejše delavce in jim sporočajo, kako je preskrbljeno glede stanovanj, glede hrane in podobnega. Naši listi skoro dnevno "pegajo" ona državna podjetja in sindikalne podružnice, ki se premalo brigajo za delavska stanovanja, za preskrbo, za strokovno in politično vzgojo svojega delavstva. Zraven pa še pazi Kontrolna komisija v vseh okrajih, kako se izvaja socialna zakonodaja. In seveda ne ostane samo pri suhi kontroli, ampak sledijo opomini in dežujejo kazni na vodstva podjetij.

Na Primorskem

Primorci tudi prihajajo v vedno večjem številu v notranjost Slovenije. Čudna, nemogoča meja jim pred nosom zapira vrata do Trsta, Gorice in Tržiča. Primorci ne morejo kupovati življenjskih potrebščin v svojih naravnih središčih, ker jih meja loči od njih. To je hudo, to-

da še hujše, da ne morejo več hoditi na delo v tržaške tovarne, v tržaške ladjedelnice, ne morejo nositi svojih pridelkov v Gorico. Ves gospodarski sistem Primorske je bil postavljen na glavo.

Jugoslovanske ljudske oblasti se niso ustrašile teh problemov in so krepko pristopile k njihovu reševanju. Odločile so milijarde za zgraditev Nove Gorice. Vso zimo so tekla pripravljala dela. Nekoliko mladinskih brigad je že izdelalo začasno cesto med Šenpetrom in Solkanom, po kateri bo mogoče prevažati material. Nove mladinske brigade so se vsule ravno te dni na pripravljena gradilišča v goriški okolici.

Iz tolminskih hribov je pa že lansko leto odšlo večidel moških na delo v tovarne na Jesenicah in v Kranj, k gradnji hidrocentral na reki Savi, na sečnjo lesa v gozdove. Tisočim Primorcem ni več potreba tavati po evropskih državah in iskati dela v rudnikih in pri regulaciji hudournikov.

Slovenija na delu

Povsod v Sloveniji srečaš na gradiliščih in stavbiščih Primorca ali pa Premurca. Gorenjem je dosti laže, z bicikli hitijo sleherni član Fronte, da razširijo in modernizirajo dolensko cesto. Ne dviga se več prah s ceste, ki vodi z Gorenjskega v Ljubljano skozi Šent Vid in Šiško, z gladko cementno površino ji pokriva cesta, ki pelje iz Vrhnike skozi Vič do Ljubljane, preko granitnih kock brne vozila po cesti čez črnuški most in Ježico do središča mesta, edino dolenska cesta od Lavrice preko Rakovnika do šentjakobskega predmestja je ozka in prašna.

Toda v letu 1948 bo mrgolelo na njej tisoče pridnih rok Ljubljančanov in jo razširilo ter moderniziralo, da bo odgovarjala zunanosti nove moderne Ljubljane. Še letos bo zgrajena v Ljubljani pionirska železnica in skupaj z mladino bodo pridne ljubljanske roke z veseljem ustvarjale novo veselje za mladost v svobodni državi.

Nič več ne bo zapuščene mladine, ki se je potepala, prepuščena sami sebi po prašnih predmestjih. Imela bo svojo železnico z malimi konduktorji, postajenčniki in prometniki in se bo vpeljala v svoje malo mesto veselja, zdravja in praktične, radostne šole za življenje. Strahno dosti je bilo zamujenega in mnogo je še v Ljubljani krajev, ki spominjajo "na Ljubljano dolgo vas." Zato se nam pa mudi in bomo še letos poklicnimi delavci in s prostovoljnimi množičnim delom začeli graditi zbirni kanal od severne industrijske četrti v gornji Šiški preko ljubljanskega polja do Save.

Za 10 tisoče novih prebivalcev

prevladoval uradniški in obrtniški stan. Delavstva je bilo le malo, ker niso pač mogle male tovarne v Mostah in Vodmatu zaposliti mnogo delavcev. Z velikim "Litostrojem" in drugimi tovarnami, predvidenimi po petletnem planu, se čedalje bolj naseljuje v Ljubljani na tisoče delavcev s svojimi družinami. Vsi ti bodo spremenili lik Ljubljane, ki smo ga doslej poznali kot mirnega meščana, zaverovanega v sebe samega, v novega državljanca, ki proizvaja in samo rešuje uradniške akte, v novega človeka, nosilca oblasti, ki ima drugačne širše poglede na življenje, na skupnost, na državo, ki je last vseh in ne skupine privilegirancev.

Delo ljubljanske Osvobodilne fronte v letu 1948

Zanos slovenskega ljudstva pri obnovi je prešel v vneto izgraditi novo, lepšo domovino. Organizacije Osvobodilne fronte se vsepovsod pripravljajo, da skrbni izkoristijo poletne mesece za nova dela, ki bodo še bolj spremenila zunanje obličje naše zemlje. Pozimi so bili izdelani načrti za številne nove izgradnje.

V Ljubljani bodo sleherni prosti popoldan hitele skupine mladine, žena, uradnikov, obrtnikov, sleherni član Fronte, da razširijo in modernizirajo dolensko cesto. Ne dviga se več prah s ceste, ki vodi z Gorenjskega v Ljubljano skozi Šent Vid in Šiško, z gladko cementno površino ji pokriva cesta, ki pelje iz Vrhnike skozi Vič do Ljubljane, preko granitnih kock brne vozila po cesti čez črnuški most in Ježico do središča mesta, edino dolenska cesta od Lavrice preko Rakovnika do šentjakobskega predmestja je ozka in prašna.

Toda v letu 1948 bo mrgolelo na njej tisoče pridnih rok Ljubljančanov in jo razširilo ter moderniziralo, da bo odgovarjala zunanosti nove moderne Ljubljane. Še letos bo zgrajena v Ljubljani pionirska železnica in skupaj z mladino bodo pridne ljubljanske roke z veseljem ustvarjale novo veselje za mladost v svobodni državi.

Nič več ne bo zapuščene mladine, ki se je potepala, prepuščena sami sebi po prašnih predmestjih. Imela bo svojo železnico z malimi konduktorji, postajenčniki in prometniki in se bo vpeljala v svoje malo mesto veselja, zdravja in praktične, radostne šole za življenje. Strahno dosti je bilo zamujenega in mnogo je še v Ljubljani krajev, ki spominjajo "na Ljubljano dolgo vas." Zato se nam pa mudi in bomo še letos poklicnimi delavci in s prostovoljnimi množičnim delom začeli graditi zbirni kanal od severne industrijske četrti v gornji Šiški preko ljubljanskega polja do Save.

Za 10 tisoče novih prebivalcev

je narasla Ljubljana po vojni moramo graditi za njih stanovanja. Večji stanovanjski blok bo zrasel še letos na Ambroževem trgu, kjer štrle že skoro sto let stare, plesnive zgradbe.

(Dalje na 3. strani)

Urednikova pošta

March of Dimes Slovenska sekcija

Odbor je dodatno prejel še dve darov:

Slovenska delavska dvorana Prince Ave. \$15; po \$10: Slovenec št. 1 SDZ, dr. sv. št. 4 SDZ, Frank Cerne Jewell Co. Po \$5; Dr. Danica št. 1 SDZ, dr. Sv. Križ št. 213 KSKJ, dr. Svob. Slovenke št. 2 SDZ, dr. Coll. Slovenke št. 22 SDZ, dr. Ribnica št. 12 SDZ, dr. tranja Zvezda št. 37 ABZ, dr. Sv. Stefan št. 224 KSKJ, dr. Sv. Lovrenca št. 63 KSKJ, dr. san Bakery. Po \$3; dr. Dr. ljan št. 33 SDZ, Frances Zagor vitz. Po \$2; Matjas Kavaz št. 41 St.

Skupaj \$98.00 — Zadnji kazano \$602.10. — Skupaj \$700.10. Manj dvakrat izkazano od društva Kraljica Mira št. 24 SDZ \$5.00. — Skupni darovi \$695.10.

Vsem darovalcem naj bo rečena najlepša in prisrčna hvala. Prihodnje bodo objavili tudi dohodki in stroški reditve, ki se je v ta namen šila 29. januarja t. l.

Novi svet

družinski mesečnik za ameriške Slovence, št. 2, februar 1948 ima sledečo vsebino: DELO, uvodnik, J. M. Trnčan, PLANINAM, pesem, M. P. Kunčič; NA MAROFU, pesem, Mirko Kunčič; VANKA, pesem, Mirko Kunčič; NJENE CITRE ROMAJO, pesem, Mirko Kunčič; UKRAJINA NEVESTA, nadaljevanje redne povesti; Priloga "REŠENJE" ima sledečo vsebino: SRCA DO SRCA. Nekaj o evropskih. Popravljamo resničnost ljubov. DOM IN ZDRAVJE, literarnostvo. Higijena. Gospodstvo in kuhinja.

Za smeh in zabavo PIRKI, črtica, Manica Kovač; SONET, pesem, Leopold Stanek; LJUBLJANA; NON SENS, pesem, Leopold Stanek; DAN LJUBEZNI ali dan Valentina; ANGLEŠKI pesem, His Modest Needs, pesem, Hints. Laff Lines. Ten Minutes Late, povest, Little Regatta. Naročnina \$3.00 letno. Členslov: Novi Svet, 1845 W. C. miak Road, Chicago 8, Ill.

PREVOZ POSMRTHNIH OSTANKOV 700 AMERIŠKIH LETALCEV IZ JUGOSLAVIJE V DOMOVINO

Arkadij Averčenko:

Nikoli več vojne!

Nekega dne se je pojavil v vojnem ministrstvu neke države gospod z zelo zvitim obrazom in dejal:

— Vodite me h kakemu gosposdu, ki razume stvar. Sporočiti mu imam nekaj zelo važnega.

— Kako stvar pa mora razumeti? so ga vprašali.

— Veščak v zrakoplovstvu mora biti! Iznašel sem novo vojno zračno ladjo, pa bi mu izum rad prodal. Moja iznajdba bo povzročila popoln preobrat in bo način vojne v zraku temeljito izpremenila. Kdor mi odkupi izum, bo imel velikanško prednost pred sovražnikom. Vsaka vojna se mora končati z zmago one države, ki si pridobi plodove mojih študij. To je vse.

Vsi so se močno razveselili in ga peljali h generalu.

Ta je bil takisto zelo vesel, prosil je iznajditelja, naj sede in ga vpraša:

— V čem je vaša iznajdba?

— Izumil sem zračno veleladjo, ki lahko ostane v zraku neomejen čas. Cel polk ima dovolj mesta na nji kot posadka. De, viharji in nasprotni vetrovi ji ne morejo ničesar. Ali kupite ladjo?

Ko mu je general dal častno besedo, da ne bo zlorabil izkaznega zaupanja, je iznajditelj

podrobno razložil vse svoje načrte in risbe.

— Prav zares, je dejal general, ko je pregledal vse načrte. Prav zares je tako, kakor ste rekli. Koliko pa hočete za svoj izum?

— En milijon.

— Izvrstno! je vzkliknil general in ga poljubil. Tu imate nakazilo na državno blagajno. Najlepša hvala, in kadar boste zopet kaj izumili, kar k nam pridite!

— Saj že imam nekaj primernege, je odvrnil neznanec z mnogo obetajočim obrazom. Zadevica, nad katero boste strmeli.

— Kaj pa je takega?

— Obrambni top, ki z lahkoto uniči mojo veleladjo v poljetu. Prekopicne se in pade na zemljo. Pred mojim topom ni rešitve zanje.

— Čujte, je general nagrbaničil čelo. To je nekoliko čudno. Res, sram vas bi moralo biti. Najprej iznajdete tako izvrstno, sijajno zračno ladjo, takoj nato pa obrambni top proti nji. . . Oprostite, v vašem postopku pogrešam vsake dostojne obzirnosti.

— Motite se, se je zasmejal neznanec. Saj vendar morate priznati, da je treba bojno tehniko vedno izpopolnjevati, ako hočete potolči sovražnika. Če obstanete, — ste že nazadovavali. Moja zračna ladja je strahovita stvar! Zato moramo vse dati, da dobimo zanje protistrup.

— Hm. . . Seveda je tako, pa vendar ne čisto tako. Razumel bi še, ako bi kdo drugi iznašel top in bi mi ga prišel ponujati.

— Ti moj ljubi bog! je vil roke neznanec. Kakor da to ni vse eno. No, če vam je tako bridko, pa grem, si obrijem brke, si zavežem ovratnico malo drugače in se vrnem. Delal se bom, kakor da sem čisto drug človek.

ki vas še nikoli ni videl. Če želite, pa napravim tako.

Generalu je postalo nerodno. Ni bil bedak in ni ljubil otroškega igračkjanja.

— Prav imate, je rekel. Tu se pač ne da nič napraviti. Kupiti moramo še vaš strahoviti top, da vam ga ne odkupi kak druga država. Koliko?

— En milijon.

General je napravil nakazilo, potrpežljivo izumitelju po rami in dejal:

— Vi ste izredno sposobna glava. Tri sto strel, ako pomislimo, da ste iznašli tako strahovito top. . .

Izumitelj pa ga je prekinil preprosto:

— Ni take sile. . . Vi se mi samo laskate. Nikakor ne sprevidim, da bi bilo to kaj posebno strahovitega.

— Kako da ne? Kolikor lahko posnamem iz načrtov. . .

— To že, top je pač lahko nekoliko nevaren tej strašni zračni ladji. Toda. . .

Sedel je nazaj v naslanjač, se premeteno smehljal in gledal generala nekoliko od strani.

— Kaj bi pa šele rekli, ako vam povem neko malo, ali zelo koristno skrivnost. Napravil sem za ladjo oklop (moja tajnost), ki je tako močan, da ga izstrelek iz mojega topa ne more niti oprasniti.

General se je prijel za glavo

— Vi me spravljate ob pamet. To je podlo in grdo, kar počenjate!

Tujec je skomignil z rameni:

— Jaz v tem ne vidim nič nepoštenega. Zakaj me dolžite? Ali je moja ladja morda slaba? Izvrstna je! In moj top? Še boljši je ko moja zračna ladja!

— Že, že, toda vi bi morali ponuditi najprej neprodni oklop.

— Zakaj neki? je odvrnil mrzlo iznajditelj. Razvoj bojne tehnike mora iti postopoma in normalno, ne pa skokoma.

Potem sta se oba — general in izumitelj — pogreznila za pet minut v globok molk. General je premišljal, izumitelj pa je pušil smotko.

General je hotel ponoviti očitek, da bi bilo lepše, ako bi mu kdo drugi prinesel tajnost oklopa. Ker pa se je bal, da bi bil tujec zopet pripravljen oditi, si obriti brke in se pojaviti kot nov človek, je samo težko vzdihnil in dejal:

— Koliko?

— En milijon.

— Recimo: pol milijona.

— drugod dobim dva.

— Usmiljeni Bog! Kakšen človek. . .

Dobro: Nate še ene milijon. Vi nas boste uničili.

Neznanec je vzel denar, stisnil generalu roko in se obrnil, da odide.

— Čujte, ga je zadržal general in na njegovem obrazu so se pojavili pomisleki. Ali ste res prepričani, da je oklop vaše zračne ladje neprodiren?

— Ni dvoma! Popolnoma neprodiren!

— V tem pogledu sem tedaj lahko miren?

— Čisto miren, razen ako bo kdo izumil novo razstrelivo.

— In ga bo kdo?

— Seveda.

— Sveta nebesa! Kdaj?

— Je že izumljeno.

— Kod ga je iznašel?

— Jaz!

— Tri sto hudičev! . . . Zakaj ste mi to zamolčali?

— Jaz ne zamolčujem ničesar. Čisto odkrito vam pravim: Tako razstrelivo bo kmalu tu. Sem si ga že zamislil.

General se je rezko zasmejal:

— In vi nam boste seveda prišli ponuditi ta superekrazit? In kadar ga bomo kupili, se nam boste smejali na ves svoj zoprni obraz ter nam zaupali, da imate še močnejši oklop, ki je res neprebojen. Je tako?

— Seveda. Natanko tako.

Klerofašisti sami uničujejo sveta znamenja

V zadnjem času je bilo v neposredni okolici Novega mesta in nekaterih bližnjih vaseh uničenih ali poškodovanih več verskih znamenj, kakor križev, podob in kapelic. Ozadje tega skrunjenja nam je dobro poznano. Z besnim sovraštvom proti ljudski oblasti, ki dosledno uveljavlja po ustavi vsem državljanom zajamčeno versko svobodo, sega zdaj klerofašistična reakcija s svojimi zapeljanci in plačanci celo po predmetih, ki jih sicer sama časti.

Pri tem računa z naivnostjo nepoučenih posameznikov in upa, da bo s tem lahko klevetala ljudsko oblast.

Kako pa široke ljudske množice ocenjujejo te histerične in obupa polne izpade, je med drugim prikazal zastopnik Krajevnega ljudskega odbora Žužemberk na gospodarski konferenci v Novem mestu dne 8. januarja. Razkrinkal je reakcionarje, ki so v Žužemberku podrli nekaj drogov z električno napeljavo, ki vodijo proti cerkvi.

Tem reakcionarcem veljajo besede, ki jih je nad 350 delegatov vsega okraja z odobravanjem pozdravilo:

„. . . Mi vemo, da pošteni ljudje drogov ne podirajo. Tisti pa, ki hodijo molit, naj bi vsaj drogov in elektriko pustili pri miru, da bi lahko pri luči molili.“

Da s temi dejanji obupa klerofašizem ponovno odkriva svoje pravo hinavsko in farizejsko lice, postaja jasno tudi tistim, ki so morda še verjeli njegovim gosposkim zastopnikom.

Ponatis iz "Slovenskega poročevalca"

Waukegan, Ill. — Dne 15. februarja je po petmesečni bolezni umrl Louis Križaj, star 48 let, doma iz Logatca, v Ameriki 27 let, član SNPJ 22 let, kakor tudi dveh drugih družtev. Tukaj zapušča ženo, sina in dve sestri, v starem kraju pa dve sestri. Pokopan je bil civilno 19. februarja.

Pittsburg, Kans.—Dne 17. febr. je umrl dolgoletni član SNPJ Frank Pistotnik, star 70 let, doma iz fare Zlato polje pri Lukovici, Gorenjsko, v Ameriki od 1903, ves čas v Kansasu. Tukaj zapušča ženo, tri poročene sinove, tri vnuke in tri bratrance, v Iowa več bratrancev in sestričen, v starem kraju pa dva brata in tri sestre.

Kdaj je videl zajca

Lovec: "Ali nisi videl zajca tekočega tu čez cesto?"

Pastir: "Pač, videl sem ga!"

Lovec: "Kdaj?"

Pastir: "Kake dve leti bo že temu!"

Nekaj besed o vroči vodi

Voda—mrzla. Temperament vroč. Ni čudno, da se veliko ljudi tako zelo raztogoti. Več in več njih prihaja k svojim trgovcem in plumberjem ter brez vsakršnega oklevanja zahtevajo avtomatični, podkurjeni, insulirani. Plinski grelec za vodo z hitroobratovalno pritliklino. To je drugi način reči, da hočejo imeti toliko vroče vode kot jo želijo, kadar jo hočejo. In, prvič v njih življenju, jo bodo dobili.

**AVTOMATIČNI
PODKURJENI
INSULIRANI**

POMNITE—
Novi plinski grelci za vodo
prihranijo na plinu—
prihranijo denar

THE EAST OHIO GAS COMPANY

Klasična glasba—"Popoldanski koncerti"—4:30 do 5:00
Ponedeljek do petka—WGAR 1220

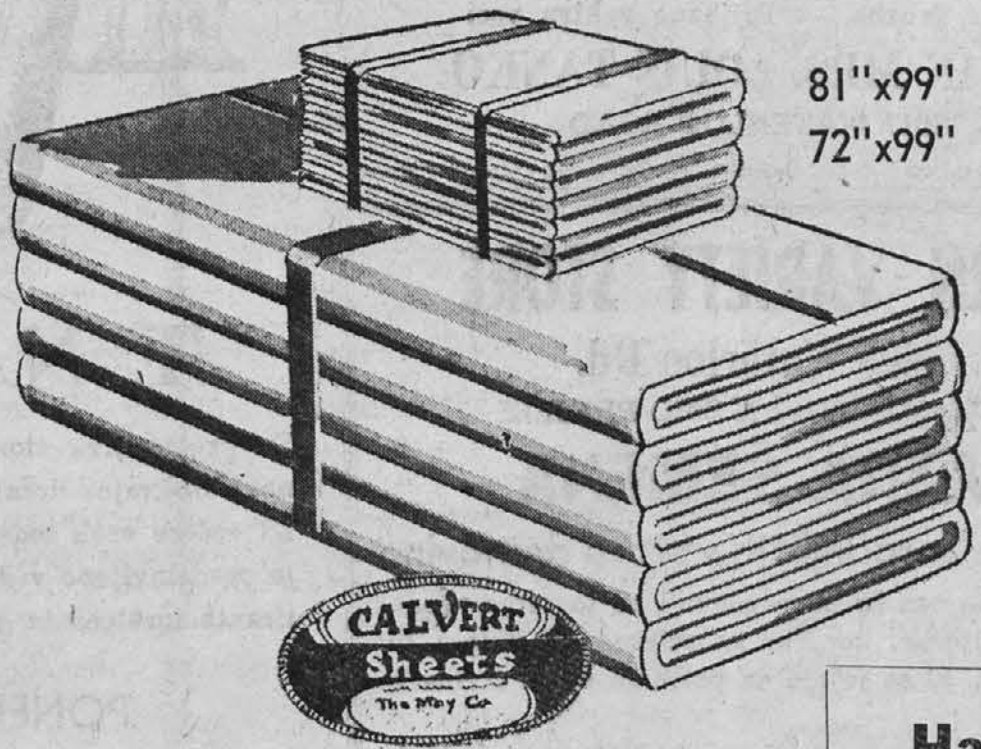
The MAY Company

Založite se sedaj s temi znanimi

Rjuhami Calvert izdelka

2.49 vsaka

narejene posebno za The May Co.

81"x99"
72"x99"

Calvert prevlake za vzglavnike 65c
42"x36" mere, vsaka

Poštna in telefonska naročila sprejeta.
Pokličite CHerry 3000.

**MI DAJEMO IN IZMENJAVAMO
EAGLE ZNAMKE**

Haynes ansambli brisač

22"x44" Kopalne brisače	79c
16"x28" Ročne brisače	49c
Majhne brisače iz enakega blaga za umivanje	15c

• Dusty rozaste • Zelene
• Rumene
• Modre

LINENS & DOMESTICS . . . ČETRTO NADSTROPJE

Ti Haynes ansambli brisač so nekaj izven vsakdanjega robi so v pastelnih in beli barvi. To so posebno dobro izdelane brisače v barvah, ki se bodo lepo podajale z barvami v vaši kopalnici. Dale vam bodo veliko let zadovoljive postrežbe. Kupite nekaj kompletnih ansamblov za vaš dom in za darila tudi!

MIHAIL ŠOLOHOV

TIHI DON

PRVA KNJIGA

(Nadaljevanje)

— Kaj pa oče? Zaobljubil se je bil postaviti cerkev. Ali jo je? — je vprašal Stepan, ki je počakal, da se je Hristonja vrnil.

— Tepček si, Stepan, da veš. Za oglje menda vendar ne bo cerkve postavil, a?

— Toda zaobljubil se je — torej je še dolžan.

— Za oglje ni bilo nobenega dogovora, a zaklad...

Plamen se je kar zamajal od krohot. Hristonja je pristojušno okrenil od kotla glavo in ne vedoč, čemu se smeji, pomagal se sam s svojim zamolkim režanjem.

7

Aksinjo so omožili s Stepanom, ko je bila stara sedemnajst let. Doma je bila v vasi Dubrovke, na desnem obrežju Dona, s peščenika.

Leto dni pred mojitvijo je orala v stepi, kakih osem vrst od vasi. Ponoči ji je njen oče, petdesetleten stari, zvezal roke z vrvmi in jo posilil.

— Ubijem te, če boš le besedo pisnila, ako boš pa tiho o tem — boš dobila žametno jopo in dokolenke z galošami. Torej, zapomni si: ubijem te, če boš le... — ji je zagrozil.

Ponoči je Aksinja v sami raztrgani spodnjici pribežala v vas. Vrgla se je materi pred noge, brcala jo in ji vse povedala... Mati in starejši brat, atamanec, ki se je bil pravkar vrnil od vojakov, sta zapregla voz, vzela Aksinjo in se odpeljala k očetu. Brat je podil tistih osem vrst konj kot nor.

Očeta so našli pri shrambi. Spal je pijan na razgrnjeni suknji, ob njem pa se je valjala prazna steklenica od žganja. Aksinji pred očmi je brat snel z voza ročico, sunil z nogo spečega očeta, nekaj zamrmal, nato pa udaril starca z okovano ročico med oči. Poldrugo uro sta ga z materjo skupaj tepla. Vedno umirjena — osivela starka, je topo vlekla za lase nezvestnega moža, sin pa ga je obdeloval z nogami. Aksinja je ležala pod vozom, si zakrivala glavo in molče trepetala... Pred svitom so starca pripeljali domov. Tu je žalostno stokal, begal z očmi po izbi in iskal skrivajočo se Aksinjo. Iz razbitega ušesa mu je curljala na pod kri in sokrvica. Zvečer je umrl. Ljudem so rekli, da je pijan padel z voza in se ubil.

Čez leto dni so se pripeljali na okinčenem vozu snubači po Aksinjo. Visoki, širokopleči in stasiti Stepan se je predstavil nevesti in za konec jesenskega posta so določili svatbo. In prišel je mrzli, veselo jasni jesenski dan, ko sta se mlada dva vzela. Odsihmal je bila Aksinja mlada gospodinja pri Astahovih. Tašča, visoka, od nekdaj hude ženske bolezni upognjena starka, je že drugi dan po svatbi z godaj prebudila Aksinjo, jo popeljala v kuhinjo in, tjavdan, predstavljajoč burke, dejala:

— Vidiš, moja mila snaba, nismo te vzeli, da bi lenarila in poleževala. Pojdi pogledat h kravam, potem pa k peči, da boš skuhala. Jaz sem stara in nisem več za rabo. Ti vzemi gospodinjstvo v roke, tebe čaka.

Prav isti dan je Stepan pri kašči na mrtvo pretepel mlado ženo. Tepel jo je po trebuhu, po prsih, po hrbtu; pretepal toliko, da ni bilo več človeško. Od takrat je krenil na svoja pota, se družil s klepetavimi slavnimi

timu vdovami, šel vsako noč z doma, Aksinjo pa je zaklenil v kaščo ali v izbo.

Poldrugo leto ji ni odpuštil krivde, dokler mu ni rodila otroka. Potem se je bil umiril, toda z ljubeznijo je bil prav tako skop in je kot poprej le poredko prenočeval doma.

Na kmetiji, ki je štela veliko glav goveje živine, je imela Aksinja dela čez glavo. Stepan je bil slab delavec. Počesal si je dolgi čop las, nato pa odšel k prijateljem kadit, kvartar in čenčarit o vaških novicah, a živino je morala opravljati žena, voditi pa tudi vse gospodarstvo. Tašča je bila slaba pomočnica. Kadar jo je prijel, je padla na posteljo, stisnila blede rumenkaste ustnice in strmela v strop z očmi, izpačenimi od bolečine, stokala in se zvijala v klopčič. V takih trenutkih ji je na obraz, ki je bil na gosto pokrit s črnimi, grdimi madeži vrojnih znamenj, stopil močan dišeč pot, v obeh pa so se ji nabirale solze in ji večkrat druga za drugo spolzele po licih. Aksinja je pustila delo, se stisnila kam v kot ter z žalostjo in strahom strmela v taščo.

Čez leto in pol je starka umrla. Zjutraj so se pri Aksinji začeli porodni krči, a proti poldnev, malo pred otrokovim rojstvom, je tašča izdihnila med hojo, pri vratih stare kornjušnice. Babica, ki je stekla iz hiše, hoteč presteči pijanega Stepana, da bi ne šel k poročni, je zagledala Aksinjo tla-

li? — je zagodnjala starka.

— Naš kos leži na Rdečem bregu. Trava ni bog ve kaj pri- da. Gornja meja se dotika ho- ste in ponekod je travnik pre- cej plešast. Pirnice je največ.

— Kdaj bomo začeli s koš- njo? — je vprašal Grigorij.

— Po praznikih.

— Darjo boste tudi vzeli, ka- li? — je zagodnjala starka.

— I čemu pa to tebe srbí? — se je začudil Mitjka in privezal

Pantelej Prokofjevič je od- mahnil z roko, češ: "Bodi no tiho."

— Če bo treba, bo šla z na- mi. Kosilo postavi na mizo. Kaj stojš in krakaš!

— Starica je zaropotala s pečni- mi vratci in potegnila iz peči pogreto zeljato juho. Za mizo je Pantelej Prokofjevič na dol- go in široko govoril o delitvi košnje in o ničrednem atama- nu, ki je ogoljufal vso sosesko.

— Tudi lansko leto je naga- jal, — se je oglasila Darja. — Ko so ugovarjali razdelitvi, je on kar naprej ščeval Malaško Frolovo, da bi metali kocko.

— Mrcina stara, — je godel Pantelej Prokofjevič.

— Očka, kdo bo pa grabil in kopice delal? — je boječe vpra- šala Dunjaška.

— A ti, kaj boš počela?

— Sama, očka, ne bom zmo- gla.

— Astahovljo Aksjutko bo- mo poklicali. Stepan je lepo prosil, da še njemu pokosimo. Moramo ustreči.

Drugo jutro je na Melehovlje dvorišče na osedlanem, belono- gem žrebu prijahal Mitjka Koršunov. Škropil je dež. Nad vasjo so videli oblaki. Mitjka se je sklonil iz sedla, odprl vrta- ca in odjahal na dvorišče. Pred hišo se je oglasila starka.

— Kaj si se pa pritepel, ti gnusoba? — je jezno vprašala. Prav nič ni marala odrezavega in prepirljivega Mitjka.

— I čemu pa to tebe srbí? — se je začudil Mitjka in privezal

konja k ograji. — Prišel sem h Griški. Kje je?

— Na skednju spi. Tebe je pa menda mrtvoud udaril? Saj je videti, da peš sploh ne mo- reš več hoditi.

— Veš, tetka, vsak naj se po svoji glavi praska! — ji je vr- nil Mitjka, nato pa se, poziba- vajoč in udarjajoč z okrašenim bičevnikom po dokolenicah po- loščenih škornjev, napotil proti skednju. Grigorij je spal v kol- nici na vozu. Mitjka, ki je me- žikal z levim očesom, kot bi streljal, se je dotaknil Grigori- ja z bičem.

— Vstani, mužik.

Beseda mužik je služila Mitj- ki samo za norčevanje. Grigorij je skočil kot vzmet.

— Kaj bo rad?

— Dosti imaš spanja!

— Ne nori, Mitjka, da vzro- jim...

— Vstani, mužik.

Beseda mužik je služila Mitj- ki samo za norčevanje. Grigorij je skočil kot vzmet.

— Kaj bo rad?

— Dosti imaš spanja!

— Ne nori, Mitjka, da vzro- jim...

— Vstani, mužik.

Beseda mužik je služila Mitj- ki samo za norčevanje. Grigorij je skočil kot vzmet.

— Kaj bo rad?

— Dosti imaš spanja!

— Ne nori, Mitjka, da vzro- jim...

— Vstani, mužik.

Beseda mužik je služila Mitj- ki samo za norčevanje. Grigorij je skočil kot vzmet.

— Kaj bo rad?

— Vstani, važna stvar.

— Kakšna?

Mitjka je sedel na stranico voza, si z bičevnikom čistil bla-

to s škornjev in rekel:

— Griška, divji sem...

— Zakaj?

— Kako ne bi bil, — in Mitj- ka je krepko zaklel. — Ta m- duti poročnik, kako se široko- usti.

Skozi stisnjene zobe je jezo- sipal besede in cepetal z noge- mi. Grigorij se je dvignil.

— Kakšen poročnik?

Mitjka ga je potegnil za ro- kav in mu dejal nekoliko tise-

(Dalje prihodnje)

Razno

Veteran in žena

njujno potrebujeta stanovanje s 3-4 ali 5 sobami, neopremljene; plačata do \$50 najemnine, poleg \$25 bonusa za primerno stanovanje.

DI 7888

Naprodaj je električni pralni stroj

MAYTAG IZDELKA
Pojzve se po 6. uri zvečer na
996 E. 64 St.

MR. in MRS. GOLDBLATT

sta tu
Ali imate stanovanje s 3-4-5 sobami za naju? Prijazna dvojica; kaj jima imate za ponuditi? Naj- raje na vzhodni strani mesta. Po- ključite med 9. zj. in 6. zvečer.
Mr. Goldblatt — PR 8808

VETERAN IN ŽENA

želita dobiti v najem 2 ali 3 opremljene sobe na vzhodni strani mesta.

GL 7384

Želimo stanovanje

Veteran in žena želita dobiti v najem 4 sobe na vzhodni strani mesta. Mr. Loparo.

RA 6466

med 9. in 5. pop.

JOHNNY SILKS

11118 GREENWICH AVE.
se priporoča cenjenim gospodinj- am v okolici za obisk njegove nove trgovine, kjer si lahko nabavite najboljša jedila, meso, pivo in vino za na dom.

Pravkar smo dobili

AVSTRIJSKE KOSE

Mere so 30 in 32 inč. Lahko jih naročite tudi po telefonu in poš- ljemo jih tudi po pošti.

SMREKAR HARDWARE

6112 St. Clair Ave.

Henderson 5479

CLEVELAND 3, OHIO

Zavarovalnina

proti ognju in nevihti in avtomobilskimi nezgodami
ZA ZANESLJIVO POSTREŽBO SE PRIPOROČA
DANIEL STAKICH

AGENTURA

15813 WATERLOO RD.

KE 1934

A & B GARAGE

15556 Lake Shore Blvd.,

pri E. 156 St.,

nasproti Euclid Beach parka.

IV 3655

Popravimo avte vseh izdelkov. Posebnost je delo na ignition ter z vlačilcem pokvarjenih avtov na cesti. Z vlačilcem gremo po avto podnevi ali ponoči. Še priporoča- mo za naklonjenost.

Domače klobase

Imamo fine doma narejene mesene in riževe klobase, do- mačo mast, ajdovo moko, do- mače kisle zelje in repo.

Se priporočamo za obisk.

MRS. JOHANNA REMIC

921 E. 185 St.

KE 1846

Naznanilo!

Cenjeni javnosti se sporoča, da se bo okrog

1. marca

otvorilo novo najmoderneje oprem- ljeno lekarno v Clevelandu

Perry Drug

752 E. 185 St.

v posloplju John Bukovnika

Na uslugo bodo vedno trije le- karnarji in ženska, ki bodo skrbeli, da bodo odjemalci točno in zado- voljivo postreženi.

Dela za ženske

Zavarovalninska družba
potrebuje
eno tipkarico
in eno stenografko
5-dnevni tednik. Tedenska plača
1231 CHESTER AVE.
MA 9560

STENOGRAFKA

z izkušnjo blagajniškega in po- štnega pisarniškega dela. Stalna lo- go—dobra plača.

DON BOURNE PONTIAC INC.

STONGSVILLE, O.

tel.: Strongsville 3661

Tipkarica—klerkinja

brza; za splošno delo v pisarni mora biti dobra v računstvu in borna plača.

E. 222 St.

RA 3543

Stenografka

ki bi tudi delala kot tajnica glavnemu poslovođu; splošno delo v pisarni. Tedenska plača. Za go- vorov pokličite

HE 4900

Tipkarica — klerkinja

visoko-šolka; pri volji učiti "dictaphone"; mora imeti nekaj znanja "shorthand"; stalno delo v pisarni. 5-dnevni tednik.

CH 0456

SPLOŠNO PISARNISKO DELO

Izurnjeno dekle, prijetne delovne razmere; 44 ur tedensko; pla- pol nad 40 ur; hospitalizacija; zavarovalnina, počitnice, dobra pla- ča, bonus.

PR 2424

Prodajalke klobukov

Izurnjene, izvrstna prilika za predavanje. Jamčena plača za primerne provizije.

JUDY HATS

1008 Euclid

Klerkinja — Tipkarica

Stalna delo; dobra plača; izvr- snost; umetno prežrečen ura- dilnica v prostorih.

BURDETT OXYGEN CO.

PR 4236

DEKLETA

za tipkanje in splošno pisarni- sko delo. V starosti od 20 do 30 let. Stalna. Dobra plača.

O'Neal Paint Products, Inc.

15115 Chaffield Ave., OH 41001

STENOGRAFKA

lahko "dictation." Splošno pi- sniško delo. Dobra plača. 5-dnevni tednik. Dekleta, laj- te v vaši sosesčini.

HE 9090

STENOGRAFE

izurnjene, za zanimivo bančno po- lo. Dobra prilika. 5-dnevni tednik. Tedenska plača.

Soba 1005

CENTRAL

NATIONAL BANK

308 Euclid Ave.

Dela za moške

ISČE SE ZIDARJE
za delo na 14340 Euclid Ave. Dobra unijska plača; stalno delo. Zglasite se na delo

JAMES McHUGH SONS INC.

2422 Prospect Ave., SU 41001

Zemljišča

Hiša za 3 družine; hrastov in- fornez, klet, cementiran do- zidane garaže. Se mora pro- di odhoda izven mesta.

1799 EAST 47th ST.

UT 1-1691

Hiša s 6 sobami

ZA ENO DRUŽINO: LESNO

SE PRODA.

Za podrobnosti pokličite

IV 6285

VELIKA ODPRTIJA

NAŠIH PRENOVLJENIH PROSTOROV BO V

SOBOTO 28. FEBRUARJA 1948

Servirali bomo okusno kokošjo večerjo

in druge dobrote

Od 8. ure zvečer naprej.

SVEŽE PIVO—PRISTNO VINO

Ples v naši dvorani. — Dobra godba.

Vesela družba. — Prijazno vabiva vsel!

MR. IN MRS. LOUIS TANKO

16011 WATERLOO ROAD

DURN VARIETY STORE

15605 Waterloo Rd.

NAZNANJAMO, DA SMO PREJELI

RAZNA SEMENA

za pošiljke sorodnikom v staro domovino

Mnogi ste nas že povpraševali za to seme—sedaj je tu—požurite se, ker čas za sejenje bo kmalu tu. To so semena, ki se sejejo na polju za krmo živine in prašičev, itd.

Poleg tega imamo tudi vsa semena za tukajšnje vrtove, in letos imamo celo majaronsko seme, in tudi žefranovo se nam je posrečilo dobiti. Dobite tudi razno vrtno orodje, gnojila za vrtove in travo.

SEDAJ JE ČAS ZA BARVANJE

in pri nas si lahko nabavite vsakovrstno barvo za zunaj in znotraj, varniše, itd.

GOSPODINJE SI LAHKO PRESKRBIJO

RAZNO KUHINJSKO POSODO,

iz aluminija, enajmalirano ali porcelanasto, itd., ter vse, kar potrebujejo za čiščenje na domovih.

Cenjenim rokajom se priporočamo za poset naše trgovine.

ZA ZANESLJIVO ZAVAROVALNINO

proti OGNJU—NEVIHTAM—AVTO POŠKODBAM.

ITT., pokličite

JOHN ROŽANCE

15216 LUCKNOW AVENUE

Kenmore 3662

PRODAJALEC ZEMLJIŠČ IN ZAVAROVALNINE

JE NA RADIJU

Ta pretresljiva storija iz zgodovine, romance, osebnosti in krajev države Ohio je za vaš užitek na radiju tri večere vsak teden. Vsako poglavje OHIO STORY je predstavljeno v dramatični obliki po skupini talentiranih igralcev in godbenikov.

PONEDELJEK, SREDA

IN PETEK

OB 6.30 ZVEČER

WTAM

CLEVELAND

THE OHIO BELL TELEPHONE COMPANY